

Projectbesluit KRW Maas, maatregelen Genderensche uiterwaard en Capelsche uiterwaard

Reactienota zienswijzen

Datum	Maart 2025
Status	DEFINITIEF

Colofon

Uitgegeven door Rijkswaterstaat Zuid-Nederland

Datum Maart 2025
Status DEFINITIEF

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1.	Kaderrichtlijn Water	4
1.2.	Zienswijzeprocedure	5
1.3.	Vervolgproces	5
2	Reactie op zienswijzen	6
2.1.	Wijzigingen in Projectbesluit	6
2.2.	Ambtshalve wijzigingen	6
3	Zienswijzen	7
3.1.	Overzicht indieners zienswijzen	7
3.2.	Zienswijze 1: Koninklijke Watersportvereniging Genderen	7
3.3.	Zienswijze 2: Roeivereniging Dussen en Altena Regatta	7
3.4.	Zienswijze 3: Sportvisserij Zuidwest Nederland	8
3.5.	Zienswijze 4: Particulier	8
3.6.	Zienswijze 5: Gemeente Waalwijk	9
3.7.	Zienswijze 6: H.S.V. Visscherslust Waalwijk	10
3.8.	Zienswijze 7: Provincie Noord-Brabant	11

1 Inleiding

Deze reactienota is opgesteld in reactie op de ingediende zienswijzen op het 'Ontwerp-Projectbesluit Kaderrichtlijn Water Maas, maatregelen Genderensche uiterwaard en Capelsche uiterwaard'.

1.1. Kaderrichtlijn Water

Rijkswaterstaat werkt al geruime tijd aan het verbeteren van de ecologische waterkwaliteit van de Nederlandse rivieren. De maatregelen die Rijkswaterstaat hiervoor uitvoert, komen voort uit de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). Het doel van die richtlijn is de kwaliteit van de oppervlakte- en grondwateren in Europa te verbeteren en te beschermen.

De KRW bepaalt onder meer dat de wateren een goed leefgebied moeten vormen voor de planten en dieren die er van nature thuishoren. Rijkswaterstaat is daarbij verantwoordelijk voor de grote rivieren in Nederland, waaronder de Maas.

Voor het uitvoeren van KRW-maatregelen langs de Maas is het programma Kaderrichtlijn Water Zuid-Nederland opgesteld. Dit bestaat uit verschillende typen maatregelen in een aantal zogeheten waterlichamen van de Maas. Door herinrichting van oevers en uiterwaarden kunnen verdwenen leefgebieden van waterplanten en -dieren in en langs de Maas weer zoveel mogelijk worden teruggebracht. Als er meer soorten waterplanten, vissen en kleine waterdiertjes (macrofauna) zijn, verbetert de biodiversiteit en daarmee ook de ecologische waterkwaliteit.

De maatregelen waar deze reactienota over gaat, zijn gericht op het waterlichaam Bergsche maas. De ecologische doelen voor de Bergsche maas zijn nog niet bereikt. Veel van de oorspronkelijke waterplanten, vissen en kleine waterdiertjes (macrofauna) zijn hier verdwenen of komen nog maar in kleine aantallen voor. Op dit moment zijn er niet genoeg geschikte plekken meer over waar deze flora en fauna zich kunnen vestigen en voortplanten. Daarom heeft de minister van Infrastructuur en Waterstaat besloten twee locaties langs de Bergsche maas natuurvriendelijker in te richten, waardoor de ecologische waterkwaliteit verbetert.

Het Projectbesluit gaat over de volgende maatregelen:

- Oeverzone Genderensche uiterwaard: het aanleggen van een aangetakte oevergeul achter de huidige Maasoever, parallel aan de rivier, inclusief aanplant van riet. In de overblijvende vooroever komen openingen voor vissen en wateruitwisseling. De geul bestaat uit drie deelstukken over een totale lengte van 1,6 kilometer;
- Herinrichting Capelsche uiterwaard: hier komen aan weerskanten van het uitwateringskanaal eenzelfde soort aangetakte oevergeulen achter de Maasoever te liggen. Dit gebeurt over een totale lengte van 2,5 kilometer. Daarnaast wordt in het westelijke deel nog een extra 1,4 kilometer lange getijdengeul aangelegd, die alleen benedenstrooms met de rivier is verbonden. Ook wordt aan die kant een overstromingsvlakte van 20 hectare gerealiseerd.

1.2. Zienswijzeprocedure

De termijn waarbinnen belanghebbenden hun zienswijze op het Ontwerp-Projectbesluit konden indienen is aangekondigd met een kennisgeving in de Nederlandse Staatscourant van 3 december 2024. Van 4 december 2024 tot en met 14 januari 2025 was het mogelijk een zienswijze in te dienen op het Ontwerp-Projectbesluit. In deze periode konden belanghebbenden schriftelijk, via internet of mondeling reageren op de plannen. De minister van Infrastructuur en Waterstaat ontving op de aangeboden stukken in totaal zeven zienswijzen. De reacties bevatten vaak meerdere opmerkingen en inzichten. Om de verschillende standpunten overzichtelijk weer te geven, zijn deze in deelreacties opgesplitst en per zienswijze genummerd weergegeven in hoofdstuk 3. Op elke reactie van een indiener is in cursieve tekst een reactie namens de minister weergegeven.

1.3. Vervolgproces

Na de aanpassingen op basis van de zienswijzen heeft de minister van Infrastructuur en Waterstaat het 'Projectbesluit Kaderrichtlijn Water Maas, maatregelen Genderensche uiterwaard en Capelsche uiterwaard' definitief vastgesteld. De reactienota wordt naar alle indieners van de zienswijzen gestuurd.

2 Reactie op zienswijzen

Dit hoofdstuk geeft een overzicht van alle zienswijzen en relevante wijzigingen op het Ontwerp-Projectbesluit.

2.1. **Wijzigingen in Projectbesluit**

Er zijn geen wijzigingen aangebracht in het Projectbesluit naar aanleiding van de ingediende zienswijzen.

2.2. **Ambtshalve wijzigingen**

De ontwerp-tekening van de Capelsche Uiterwaard is aangepast op één punt: de activiteit "*Sifon verwijderen*" is gecorrigeerd ten opzichte van het Ontwerp-Projectbesluit waar het verkeerd op kaart stond. Daarnaast zijn enkele tekstuele omissies in de ontwerp-tekening en ontwerpnota hersteld.

Het rapport Ecologische beoordeling – Voortoets Natura 2000 is aangepast. De effecten van tijdelijke stikstofdeposities op de omgeving zijn geactualiseerd op basis van de nieuwe Aerius Calculator (d.d. 1 oktober 2024). Uit de actualisatie blijkt dat significant nadelige effecten zijn uit te sluiten. De actualisatie is opgenomen als addendum in bijlage B: Ecologische beoordeling – Voortoets Natura 2000.

Bijlage P.2 "Verkenkend onderzoek water – Vergraven Capelsche uiterwaard" is op enkele tekstuele punten aangepast. Deze bijlage P.2 is een bijlagerapport bij bijlage 2 van de Motivering "beoordeling gevolgen fysieke leefomgeving".

Tenslotte zijn er ambtshalve enkele tekstuele wijzigingen doorgevoerd in de Motivering van het Projectbesluit.

3 Zienswijzen

3.1. Overzicht indieners zienswijzen

1. Vereniging	Koninklijke Watersportvereniging Genderen
2. Vereniging	Roeivereniging Dussen en Altena Regatta
3. Vereniging	Sportvisserij Zuidwest Nederland
4. Particulier	
5. Overheid	Gemeente Waalwijk
6. Vereniging	H.S.V. Visscherslust Waalwijk
7. Overheid	Provincie Noord-Brabant

3.2. Zienswijze 1: Koninklijke Watersportvereniging Genderen

Zienswijze 1.A met betrekking tot maatregel Capelsche uiterwaard:

Indiener denkt dat werveling zal toenemen door de nu geplande extra geul. Bij laag water wordt de drempel geraakt bij het in- en uitvaren (bij gemiddelde waterstand ongeveer 1 meter aan doorvaartdiepte. Indiener vraagt zich af of in het plan rekening wordt gehouden met deze factor en de monding van de geul zo kan worden aangepast dat deze drempel voorkomen wordt.

Reactie: Deze zanddrempel wordt veroorzaakt doordat het water vanuit het zomerbed het haventje instroomt, vooral bij toenemende Maasafvoeren. De stroomsnelheid zakt dan aan het begin (bij de zanddrempel) heel snel terug naar bijna nul. Hierdoor wordt het sediment dat in het water aanwezig is (vooral bij iets hogere Maasafvoeren) op die locatie afgezet, waardoor de drempel ontstaat. Dit is een natuurlijk proces. Uit het rivierkundig rapport blijkt dat de aanleg van de KRW-geul geen nadelig effect op het reeds aanwezige aanzandingsproces in de watergang. De uitstroom van de geulmonding wordt niet aangepast.

Zienswijze 1.B:

Indiener vraagt zich ook af of deze drempel die is ontstaan binnen dit project kan worden weggenomen, om zo een beter uitgangspositie te creëren.

Reactie: De watergang waar de zanddrempel in ligt is in beheer van het waterschap Rivierenland. Het ontstaan van de drempel heeft geen relatie met een eerder uitgevoerd project van Rijkswaterstaat. Het is de huidige situatie aldaar. Het verwijderen/onderhoudsbaggeren van waterbodem valt in dit geval onder de bevoegdheid van het betreffende waterschap en Rijkswaterstaat adviseert dan ook om met het waterschap in gesprek te gaan over de mogelijkheden.

3.3. Zienswijze 2: Roeivereniging Dussen en Altena Regatta

Zienswijze 2.A:

Verzoek voor een aanmeerplaats als onderdeel van het ontwikkelplan. Met als doel een rust-overstapplaats en opstapplaats voor inwoners en leden van de organisatie.

Reactie: Een verzoek om een aanmeerplaats te realiseren in een zogenaamd beperkingengebied met betrekking tot een oppervlaktewaterlichaam in beheer bij het Rijk, dient te verlopen via het spoor van vergunningaanvragen bij Rijkswaterstaat. Het KRW-projectbesluit is opgesteld om de ecologische

waterkwaliteit te verbeteren en voorziet niet in aanleg van recreatieve voorzieningen.

3.4. Zienswijze 3: Sportvisserij Zuidwest Nederland

Zienswijze 3.A:

De trajecten van de Genderensche uiterwaard en de Capelsche uiterwaard zijn van groot belang voor de sportvisserij, vanwege de momenteel goed bereikbare oevers. Deze oevers bieden uitstekende mogelijkheden voor het organiseren van viswedstrijden voor zowel valide als mindervalide sportvissers op regionaal, nationaal en internationaal niveau. De sportvisserij is dan ook tegen de aanleg van deze KRW-maatregelen, tenzij er adequate compensatie wordt geboden. Indien dit niet het geval is, zal de indiener overwegen juridische stappen te ondernemen.

Reactie: Het Projectbesluit strekt ertoe de KRW-doelen te behalen. In de Capelsche Uiterwaard wordt daarom onder meer een vooroevergeul aangelegd. Door de uitvoering van het Projectbesluit zullen de huidige oever en zomerkade veranderen in vorm, afmeting, constructie en functie. Dit heeft ook gevolgen voor het huidige gebruik en de toegankelijkheid van de oevers van de Maas op dit traject. In de Capelsche uiterwaard vermindert door dit Projectbesluit de bestaande toegankelijkheid voor sportvissers. Het belang van KRW wordt ter plaatse echter hoger geacht.

Rijkswaterstaat is met indiener in verkennend gesprek over mogelijke oplossingen op alternatieve locaties aan de noordzijde van de Maas ter plaatse van de Capelsche uiterwaard. Voor zover toch financiële schade ontstaat als gevolg van dit project kan door de vissers een verzoek worden ingediend tot nadeelcompensatie.

Zienswijze 3.B:

Bij de start van de KRW-maatregelen in 2010 zijn er diverse gesprekken gevoerd met Rijkswaterstaat. Tijdens deze gesprekken zijn toezeggingen gedaan, zoals het verbeteren van de bevisbaarheid van de oevers (zie bijlage art. VB 2010). Indiener verzoekt Rijkswaterstaat dan ook om deze toezeggingen in overweging te nemen bij het verder uitwerken van de maatregelen.

Reactie: De planuitwerking die vanaf 2010 per maatregelgebied is gestart leidt vaak tot maatwerkoplossingen om de KRW-doelen te bereiken. Bij de Capelsche uiterwaard is vanaf 2021 gestart met de planuitwerking en heeft dit door voortschrijdend inzicht, omgevingsaspecten en kostenoverwegingen geleid tot het huidige Projectbesluit. In het interview in Het Visblad uit 2010 waar indiener aan refereert, zijn geen toezeggingen op het niveau van projecten gedaan. Het is een interview waarin met Rijkswaterstaat wordt gesproken over de aanpak van de opgave om Maasoevers natuurvriendelijker te maken middels het KRW-programma. Verder verwijzen we naar het antwoord op zienswijze 3A.

3.5. Zienswijze 4: Particulier

Zienswijze 4.A met betrekking tot maatregelen in de Genderensche uiterwaard:

Indiener is geschrokken van het plan om alle bomen op 2 na te verwijderen. Ze vraagt zich af of deze niet kunnen blijven staan. Niet alle bomen zijn oud en hoeven gekapt te worden.

Reactie: Door het behoud van de kruin van de zomerkade is de ruimte voor de aan te leggen oevergeul beperkt bij de Genderensche Uiterwaard. Wanneer deze bomen worden behouden, wordt de strook dermate smal, dat er niet genoeg ruimte is voor de oevergeul. Daarnaast leveren de bakenbomen bij omwaaien/omvallen risico's met zich mee voor de constructie van de langsdammen, wat ervoor kan zorgen dat de langsdammen niet goed blijven liggen of deels instorten en er herstelwerkzaamheden nodig zijn. Om bovenstaande redenen is het noodzakelijk dat de bomen gekapt moeten worden.

3.6. Zienswijze 5: Gemeente Waalwijk

Zienswijze 5.A:

Volgens indiener bestaat er een grotere kans op overstromen van de Zomerdijk en Zuiderkanaalweg door de voorgestelde maatregelen. Om deze kans niet te vergroten, verzoekt indiener Rijkswaterstaat de nieuwe kades, zowel in het oostelijks als westelijk gedeelte van de KRW-maatregelen en bestaande kades in het gebied die lager liggen dan 2,30 + NAP, op een hoogte van + 2,30 m NAP aan te leggen. Gelijk aan de bestaande hoogte van de huidige zomerkade. Ook maakt indiener zich zorgen over de drooglegging van de weg.

Reactie: In het kader van het vooroverleg met gemeente Waalwijk over de vergunningaanvraag omgevingsplan activiteit (voor graven in de grond en ophogen van grond) zijn dezelfde vragen gesteld aan Rijkswaterstaat. Er is middels een nadere toelichting en onderbouwing antwoord gegeven op de vragen van de indiener en op 1 april 2025 is de definitieve aanvraag door Rijkswaterstaat ingediend. Graag verwijzen we naar eerdere correspondentie tussen gemeente en Rijkswaterstaat. In antwoord op de zienswijze van gemeente Waalwijk kan worden gesteld dat het Projectbesluit niet leidt tot een verslechtering ten opzichte van de huidige overstromingssituatie en drooglegging van de Capelsche uiterwaard.

Zienswijze 5.B:

Indiener is ook benieuwd of bepaalde waterlopen in het gebied peil gestuurd zijn. Zo ja, wat wordt dan het ingestelde peil?

Reactie: Het ingestelde peil van het gebied buiten het projectgebied blijft hetzelfde conform het peilbesluit van de provincie Noord-Brabant. Het gebied binnen het projectgebied waar de eenzijdig aangetakte geul wordt aangelegd (het gebied binnen de kades) staat na uitvoering van het Projectbesluit onder dynamiek van de Maas en volgt de waterstanden van de Maas. De Zuiderkanaalweg wordt via een nieuw aan te leggen zomerkade gescheiden van de aangetake geul. Daardoor behoudt de bermsloot het huidige waterpeil en verandert er niets ten opzichte van de huidige situatie.

Zienswijze 5.C:

Indiener heeft een aantal vragen met betrekking tot de maatregelen in de Capelsche uiterwaard:

- Op welke wijze wordt de drooglegging van 70 cm van de Zomerdijk en Zuiderkanaalweg gegarandeerd?
- Op welke wijze wordt dit gemonitord?
- Welke maatregelen worden er genomen indien de drooglegging niet wordt gehaald?

Reactie: De drooglegging wordt gegarandeerd door middel van de kade om het projectgebied en een nieuw te plaatsen gemaaltje aan de oostzijde van het projectgebied. Waterschap Brabantse Delta beoordeelt de vergunningsaanvraag hiervoor als bevoegd gezag. Er zijn geen nadelige effecten te verwachten voor de openbare wegen in het gebied. Het bestaande peilbesluit blijft hier gelden. In het kader van het vooroverleg met gemeente Waalwijk over de vergunningaanvraag omgevingsplan activiteit (voor graven in de grond en ophogen van grond) zijn dezelfde vragen gesteld aan Rijkswaterstaat. Er is via een nadere toelichting en onderbouwing antwoord gegeven op de vragen van de indiener en op 1 april 2025 is de definitieve aanvraag door Rijkswaterstaat ingediend. Graag verwijzen we naar eerdere correspondentie tussen gemeente en Rijkswaterstaat.

3.7. Zienswijze 6: H.S.V. Visscherslust Waalwijk

Zienswijze 6.A:

Indiener maakt complimenten over de ontwikkelingen van de Capelsche uiterwaarden ten behoeve van de vergroting van de biodiversiteit voor flora en fauna en het creëren van paaigebieden voor vissen.

Reactie: Wij waarderen uw positieve reactie. Het vergroten van de biodiversiteit en het verbeteren van paaigebieden zijn belangrijke doelen binnen het project.

Zienswijze 6.B:

Waarom is indiener als betrokken partij nooit benaderd door Rijkswaterstaat om te worden geïnformeerd over de veranderingen van de uiterwaarde?

Reactie: Tijdens de verkenning van de mogelijke oplossingen voor de KRW-doelen vanaf 2021 is ervoor gekozen om in eerste instantie om tafel te gaan met bevoegde gezagen en eigenaren in het gebied, waaronder de gemeenten, de provincie Noord-Brabant en de waterschappen. Niet alle gebruikers van de uiterwaarden zijn actief betrokken bij de verdere planuitwerking van de KRW-maatregelen. In het participatietraject heeft u over het project kunnen vernemen via de publicatie van de kennisgeving voornemen en participatie en bent u ook in de gelegenheid gesteld om te reageren op de kennisgeving en mee te denken over de toen voorliggende oplossingsrichting.

Zienswijze 6.C:

Als visrechthebbende vereniging wordt indiener door de veranderingen benadeeld, leden kunnen nu niet meer volledig gebruik maken van de rechten van de indiener.

Reactie: De maatregelen in de Capelsche uiterwaard moeten voldoen aan de ecologische en waterkwaliteitsdoelen zoals vastgelegd in de Kaderrichtlijn Water. U kunt na de inwerkingtreding van dit Projectbesluit een verzoek voor nadeelcompensatie indienen. Paragraaf 7.2 van de Motivering gaat hier verder op in.

Zienswijze 6.D:

Indiener wil graag in gesprek komen en blijven om in goede samenwerking en overleg tot een goede blijvende overeenkomst te komen, dat er mogelijkheden of locaties gecreëerd of gerealiseerd worden ten behoeve van het kunnen uitvoeren van de hengelsport.

Reactie: Het Projectbesluit voorziet in aanleg van KRW-maatregelen, die de ecologische waterkwaliteit verbeteren. Het Projectbesluit ziet niet toe op het creëren van nieuwe locaties om hengelsport uit te kunnen oefenen.

Zienswijze 6.E:

Indiener wil graag in gesprek om te kijken of er mogelijkheden zijn om indien er veel verlies is van uitvoering van rechten, compensatie te krijgen voor dit verlies.

Reactie: Het visrecht is een gebruiksrecht. Indien dit recht verloren gaat door veranderingen die noodzakelijk zijn voor het behalen van de Kaderrichtlijn Water (KRW) doelen, kan een recht op financiële compensatie van bijv. inkomensschade bestaan. De KRW-doelen wegen zwaarder dan individuele gebruiksrechten, zodat deze omstandigheid geen afbreuk doet aan het Projectbesluit.

U kunt na de inwerkingtreding van dit Projectbesluit een verzoek voor nadeelcompensatie indienen. Paragraaf 7.2 van de Motivering gaat hier verder op in.

3.8. Zienswijze 7: Provincie Noord-Brabant**Zienswijze 7.A:**

Indiener staat achter de doelen en denken graag mee in het realiseren ervan in relatie tot de kwaliteit van het landschap.

Reactie: Wij waarderen deze positieve zienswijze van de provincie.

Zienswijze 7.B:

Het provinciaal ruimtelijk beleid is vastgelegd in de Brabantse omgevingsvisie en de Omgevingsverordening Noord-Brabant. Daarnaast hebben we thematische beleidskaders en uitvoeringsagenda's vastgesteld. Rijkswaterstaat kan alle stukken raadplegen via <https://www.brabant.nl/onderwerpen/omgevingsbeleid>. Dit beleid ligt ten grondslag aan deze zienswijzen op de plannen van Rijkswaterstaat.

Reactie: Van het voor het Projectbesluit relevante provinciale beleid en regelgeving is kennisgenomen. Zoals ook is beschreven in paragraaf 5.1.3 van de Motivering van het Projectbesluit.

Zienswijze 7.C:

De toenemende inundaties en daarmee hogere grondwaterstanden zorgen er mogelijk voor dat de toegankelijkheid van en naar de Overdiepse Polder via de gemeentelijke weg Zomerdijk - Zuiderkanaalweg afneemt. Dit heeft negatieve effecten op de toegankelijkheid voor het landbouwverkeer, met name in de seizoenen waarin agrarische activiteiten plaatsvinden. Indiener verzoekt Rijkswaterstaat om de drooglegging van de Zomerdijk - Zuiderkanaalweg gedurende het jaar nader te onderzoeken en na te gaan welke mitigerende maatregelen genomen kunnen worden, met name voor het landbouwverkeer in dit gebied.

Reactie: In het Projectbesluit is een kade voorzien die landinwaarts komt te liggen dicht tegen de primaire waterkering en die dezelfde hoogte krijgt als de bestaande kade, die nu parallel aan de Maas ligt en verdwijnt als gevolg van de maatregelen. Dit betekent dat er geen verandering optreedt ten opzichte van de huidige situatie. Dit staat ook beschreven in de bijlagen die bij de Motivering zijn gevoegd; Bijlage A.3 Ontwerpnota en bijlage P.2 verkennend onderzoek water van Bijlage 2, gevolgen fysieke leefomgeving bij de Motivering. Er is dan ook geen noodzaak nader onderzoek te verrichten naar de toegankelijkheid voor landbouwverkeer omdat die door de uitvoering van het Projectbesluit niet negatief wordt beïnvloed.

Zienswijze 7.D:

Indiener waardeert het dat Rijkswaterstaat in de Capelsche uiterwaard het kenmerkende slagenlandschap, dat is vastgelegd als Cultuurhistorisch Landschap van Provinciaal Belang, behoudt en versterkt in de plannen. Ook in de Genderensche uiterwaard behoudt en versterkt Rijkswaterstaat de cultuurhistorische waarden. Het behoud van het rijksmonument (de Amerikaanse windmotor) en het open karakter van dit landschap stelt de indiener op prijs.

Reactie: Wij danken u voor uw waardering. Het behoud en de versterking van cultuurhistorische waarden, inclusief het slagenlandschap en de Amerikaanse windmotor, zijn belangrijke uitgangspunten geweest in de totstandkoming van het ontwerp.

Zienswijze 7.E:

Indiener verzoekt Rijkswaterstaat om de bakenbomen volwaardig op te nemen in de KRW-projecten in kwestie.

- Capelsche Uiterwaard: de voorgestelde rij bomen kan in principe rekenen op onze goedkeuring. Vanuit onze visie op de totale structuur van Sambeek tot Geertruidenberg willen we aandacht vragen voor het volgende: als aan te planten boomsoort stellen we voor: Zwarte populier (*Populus nigra*) van inheemse oorsprong;

De bomen dienen beschermd te worden tegen bevervraat;

In principe houden we voor de toekomstige structuur een onderlinge plantafstand van 100 meter aan, anders dan in uw inrichtingsvoorstel is aangegeven. Van belang is om voor het planritme aan te sluiten bij de reeds bestaande bomenstructuur aan weerszijden. Graag gaan wij hierover met u in gesprek.

- Genderensche Uiterwaard: in eerder verband hebben we aangegeven dat het niet aanplanten of zelfs verwijderen van bomen omwille van een bijzondere context (zoals in dit geval de wulpenpopulatie) verdedigbaar is. Ons standpunt daarbij is dat het ontstane gat evenwel niet groter mag zijn dan 1 km en dat de bomenstructuur aan de overzijde gecontinueerd wordt: op die manier blijft de structuur als eenheid herkenbaar. Het huidige voorstel voldoet daar niet aan; graag gaan we met u in gesprek hoe we het gat in de structuur kunnen verkleinen naar de gewenste kilometer. Daarnaast zouden we graag zien dat een aantal bomen die gekapt worden, gecompenseerd worden door nieuw aan te planten bomen in de flankerende structuur om daarmee plekken in te kunnen boeten, waar bomen zijn weggevallen. Wij hebben daar al een eerste voorstel voor ontwikkeld. Ook daarbij geldt weer het uitgangspunt: als soort de Zwarte populier van inheemse oorsprong en bescherming tegen bevervraat.

Reactie: In de ontwerptekeningen is de Zwarte populier reeds opgenomen als aan te planten soort. Bevervraat is een aandachtspunt dat Rijkswaterstaat zal meenemen in de aanlegfase (uitvoering).

Het doel van het aanbrengen van de bomenrij in de Capelsche uiterwaard is beschaduwning van de te realiseren oevergeul ten gunste van de KRW-doelen. Daarbij hanteren we het ecologische principe dat hoe meer beschaduwning op het wateroppervlak, hoe beter dat uitwerkt voor de watertemperatuur en daarmee de ecologie.

In eerdere inbreng in de planuitwerking heeft provincie een planritme van 50 meter voorgesteld en zo is dat op de ontwerptekeningen ook aangehouden. De huidige afstand tussen de bakenbomen is ca. 60 meter. We gaan graag met provincie in gesprek over de onderlinge plantafstand en het aansluiten bij de structuur van de bomenrij aan de overzijde van de Maas.

In de Genderensche Uiterwaard verdwijnt een deel van het lint van bakenbomen, maar het gat is niet een kilometer lang. In het midden blijft één bakenboom behouden. Vanwege de beperkte ruimte voor aanleg oevergeul en onderhoudszone is het niet mogelijk om meer bakenbomen te behouden of nieuwe bomen aan te planten op het eigendom van Rijkswaterstaat. De aanleg van de oevergeul en de onderhoudszone moet binnen de contouren van de huidige zomerkade en het oevergebied passen. Bovendien vormen omvallende bakenbomen een toekomstig risico voor de langsdammen, wat kan leiden tot beschadiging en kostbare herstelwerkzaamheden van de oeverconstructie.

Het aanplanten van nieuwe bomen langs de oevergeul zou, los van de landschappelijke en ecologische waarde voor vogels en andere dieren, geen directe voordelen bieden voor het waterleven. Doordat de geul ten zuiden van de bomen ligt, zou er geen schaduw op het water vallen en daardoor geen verkoelend effect ontstaan.

Rijkswaterstaat vraagt de provincie om de afspraken over uitwerking, ontwikkeling en onderhoud van bakenbomen samen met betreffende gemeenten en Rijkswaterstaat op te pakken en de hiervoor bestaande overlegstructuren te benutten.

Zienswijze 7.F:

Indiener blijft graag met Rijkswaterstaat in gesprek over de plannen aan de Bergsche en Benedenmaas. Met name voor wat betreft aanplant van de bakenbomen denken we graag verder mee.

Reactie: Wij blijven graag met u in gesprek over de plannen aan de Bergsche en Benedenmaas en waarderen uw betrokkenheid bij de aanplant van de bakenbomen. Dit overleg zal buiten het kader van dit Projectbesluit KRW plaatsvinden.